

Handhavingsbeleid omgevingsrecht & openbare ruimte 2013

Met inzet van toezicht en handhaving daadkrachtig en vernieuwend
richting geven aan aantrekkelijk wonen, werken en recreëren

Gemeente Lansingerland

INHOUDSOPGAVE

Handhavingsbeleid omgeving

	Pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	2
1.1 Leeswijzer	2
1.2 Herzien beleid	3
1.3 Doel en probleemstelling	4
1.4 Voorbereiding	3
1.5 Reikwijdte/afbakening	5
Hoofdstuk 2 Vormen van toezicht	6
2.1 Vergunningsgericht toezicht	6
2.2 Objectgericht toezicht	7
2.3 Gebiedsgericht toezicht	7
2.4 Signaaltoezicht	8
Hoofdstuk 3 Prioritering	9
3.1 Opzet matrix	9
3.2 Risicoanalyse	9
3.3 Naleeftekort	10
3.4 Bepaling prioriteit op risicoanalyse	11
3.5 Bestuurlijke prioriteit en ambtelijke prioriteit	11
3.6 Prioriteit handhavingsbeleid	13
3.6.1 Prioritering vergunninggericht	14
3.6.2 Prioritering Objectgericht	15
3.6.3 Prioritering Gebiedsgericht	16
3.6.4 Leeswijzer prioriteitenmatrix	18
Hoofdstuk 4 Monitoring, rapportage en evaluatie	19
4.1 Monitoring	19
4.2 Rol begroting	19
4.3 Rol van B&W en Raad	20
4.4 Rol provincie	20

Bijlagen

1. basis prioriteitenmatrix handhaving inclusief de tafel van elf (T11)
2. Prioriteiten handhavingstaken, uitgesplitst naar teams en externe handhavingspartners
3. Prioriteitenmatrix handhaving gemeente Lansingerland 2013

HANDHAVINGSBELEID Omgevingsrecht & openbare ruimte

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt het geactualiseerde integrale handhavingsbeleid omgeving van de gemeente Lansingerland. Dit beleid is gebaseerd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en andere wetgeving met betrekking tot de fysieke bebouwde en onbebouwde (leef)omgeving¹. Handhaving van deze wetgeving heeft als doel de kwaliteit van de (leef)omgeving te beschermen en waar mogelijk te verbeteren. Bij het schrijven van dit geactualiseerde beleid is zo veel mogelijk aangesloten op de systematiek van het oude handhavingsbeleid uit 2009.

Vrij vertaald betekent handhaving: “het bevorderen of bewerkstellen van de naleving van regels”. De gemeente heeft hier allerlei middelen en instrumenten voor. Te denken valt aan verschillende vormen van interactie met burgers en bedrijven, zoals het geven van voorlichting. Ook kan de gemeente handhaven door het houden van toezicht en, waar nodig, door te waarschuwen en handhavend op te treden.

Dit geactualiseerde handhavingsbeleid beschrijft de keuzes die de gemeente Lansingerland maakt voor de handhaving van regels voor de (leef)omgeving. Het geeft invulling aan het collegeprogramma 2010-2014 met als titel 'Inwoners betrokken, betrokken inwoner' en aan haar wettelijke taak om overeenkomstig de Wabo, Gemeentewet, APV en bijzondere wetten uitvoering te geven aan handhaving. De visie van de gemeente Lansingerland "Daadkrachtig en vernieuwend richting geven aan aantrekkelijk wonen, werken en recreëren" kan alleen worden gerealiseerd als de regels worden gerespecteerd en nageleefd. Dit handhavingsbeleid draagt duidelijk bij aan deze visie. Hierbij zijn keuzes gemaakt wat meer of minder aandacht verdient en op welke verschillende manieren toezicht plaatsvindt en welke instrumenten beschikbaar zijn voor de handhaving. De concrete uitvoering van dit handhavingsbeleid is beschreven in het apart vast te stellen uitvoeringsprogramma dat de uitvoering tot op detailniveau beschrijft.

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft een inleiding en beschrijft onder andere de eisen die de Wabo en andere wetgeving aan het handhavingsbeleid stelt en wat de doelstellingen van Lansingerland zijn voor integrale handhaving. Verder beschrijft hoofdstuk 1 wat in het voorbereidingstraject heeft plaatsgevonden, waar het handhavingsbeleid zich toe beperkt en welke oude beleidsstukken dit handhavingsbeleid vervangt. Hoofdstuk 2 beschrijft de diverse vormen van toezicht (vergunning-, object- en gebiedsgericht). Het derde hoofdstuk gaat over de prioriteitenmatrix, waarin de verschillende handhavingstaken zijn beoordeeld op risico en naleeftekort van waaruit de prioriteiten zijn vastgesteld. Het laatste hoofdstuk gaat over de Planning & Control cyclus en welke rol de begroting, de organisatie en het bestuur speelt om een goede integrale handhaving te borgen.

---

¹ Handhaving van de (leef)omgeving heeft betrekking op een breed scala aan wet- en regelgeving: de Wet milieubeheer (Wm) en hieruit voortvloeiende besluiten, de Wet bodembescherming (Wbb) (inclusief het Bouwstoffenbesluit), de Wet ruimtelijke ordening, de Monumentenwet, Natuurbeschermingwet, de Woningwet (inclusief bouwverordening, Bouwbesluit, Welstandsnota) en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

1.2 Herzien beleid

Met het handhavingsbeleid uit 2009 is inmiddels een viertal jaren gewerkt. Nu, vier jaar na het vaststellen van het eerste beleid, is het noodzakelijk het beleid te actualiseren. Met inachtneming van gewijzigde wetgeving, ervaringen die zijn opgedaan in de afgelopen jaren, en andere inzichten en prioriteiten op het gebied van de fysieke leefomgeving is het handhavingsbeleid van 2009 geheel herzien. Uitgangspunt van dit nieuwe handhavingsbeleid is dat het een voortzetting is van de systematiek uit het oude handhavingsbeleid, maar dat de beleidsdoelen concreter zijn en het document compact en leesbaar is geschreven.

Verder sluit het nieuwe beleid beter aan op de organisatie binnen de gemeente Lansingerland die uitvoering geeft aan de taken binnen dit beleid. Het team Handhaving en het team APV en bijzondere wetten zijn primair verantwoordelijk voor de uitvoering van het handhavingsbeleid. Daarnaast voeren externe partners zoals DCMR en de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) een deel van de taken in opdracht uit.

1.3 Voorbereiding

Als voorbereiding op dit nieuwe integrale handhavingsbeleid is het oude beleid en de uitvoering van dit beleid geëvalueerd. Kengetallen zijn beoordeeld, werkwijzen zijn geanalyseerd, en vooral is gekeken of de aannames en prioriteiten die in het oude beleid zijn gesteld overeenkomen met de praktijkervaring. Zo is bijvoorbeeld gekeken of handhavingstaken die hoog zijn geprioriteerd ook daadwerkelijk meer risico opleverden, meer voorkwamen en tot meer 'overlast' leidden dan taken die laag zijn geprioriteerd. Voor het actualiseren van het gebiedsgericht toezicht is een wijkanalyse uitgevoerd waarbij is gekeken wat voor overtredingen er in welk gebied de afgelopen vier jaar zijn voorgekomen.

Tijdens de voorbereiding zijn ook de bestuurlijke speerpunten op het gebied van toezicht en handhaving geanalyseerd. Lansingerland wil een veilige en leefbare omgeving voor haar inwoners en bedrijven kunnen waarborgen. Dit kan alleen als de gemeente de regels hierover helder communiceert en handhaaft waar nodig. Op deze manier neemt de gemeente op een geloofwaardige manier zijn eigen verantwoordelijkheid. Hiervoor hanteert Lansingerland de volgende vijf thema's:

1. De verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur wordt ondubbelzinnig vormgegeven. Eigen verantwoordelijkheid van de burger en het bedrijfsleven wordt gestimuleerd maar de rol van de overheid blijft. Het realiseren van eenduidigheid en rechtsgelijkheid voor de individuele burger in de gemeente Lansingerland is essentieel.
2. Handhaving geschiedt door programmatisch werken in transparante processen met meetbare doelen en evaluatie en bijsturing (borging PDCA cyclus bij handhaving). Hierbij hoort ook een verbeterde rol van de bestuurlijke aansturing.
3. Naast repressieve handhaving is preventie en communicatie een belangrijk middel om de gewenste doelen te behalen. De overheid moet informeren, adviseren, controleren en waar nodig handhavend optreden.
4. Vergroten van de effectiviteit en efficiëntie door raakvlakken tussen handhavingtaken zoveel mogelijk te combineren. De noodzakelijke samenwerking tussen betrokken disciplines is essentieel.
5. Handhaving is gericht op het probleem met als doel het behalen van effect. Handhaving is geen doel op zich. Normconform gedrag bevorderen en effecten behalen door een slimme manier van handhaving met verstand.

Het waarborgen en versterken van deze speerpunten zijn in dit handhavingsbeleid omgevingsrecht verankerd.

1.4 Doel en probleemstelling

De bestuurlijke speerpunten in relatie tot toezicht en handhaving zijn in dit beleid en het daarbij vast te stellen uitvoeringsprogramma vertaald in de volgende realiseerbare doelstellingen.

- **effectieve preventieve handhaving:** Inzetten op overleg, communicatie, voorlichting en overtuigingskracht om overtredingen te voorkomen heeft de voorkeur boven repressieve handhaving;
- **handhaafbaarheid regelgeving:** regels moeten zodanig zijn geformuleerd dat deze uitvoerbaar en handhaafbaar zijn;
- **evenwicht in verantwoordelijkheden:** handhaven is niet een zaak van de gemeente alleen. Burgers, bedrijven en instellingen zullen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden en verplichtingen, zodat hun naleefgedrag verbetert;
- **balans in handhavingsniveau en prioriteiten:** voor het bepalen van de prioriteiten wordt gebruik gemaakt van een prioriteitenmatrix. Hierbij worden op basis van zowel het risico (negatieve effect) van een overtreding, als het naleeftekort de prioriteiten voor de verschillende handhavingstaken bepaald.
- **handhavinginstrumenten:** primair wordt gekozen voor het inzetten van bestuursrechtelijke instrumenten, in het bijzonder het opleggen van een last onder dwangsom. De uniforme handhavingsaanpak is vastgelegd in een stappenplan en werkproces dat voldoet aan de wettelijke vereisten. Het aantal stappen is afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding: in acute, zeer ernstige situaties, waarbij de veiligheid in het geding is, wordt direct opgetreden. In de meeste gevallen zullen echter meerdere stappen worden doorlopen. Hierdoor ontstaat rechtszekerheid en wordt willekeur uitgesloten;
- **samenwerking en afstemming:** interne en externe samenwerking is belangrijk om te komen tot een optimaal en integraal resultaat in handhavingsactiviteiten;
- **degelijke ambtelijke organisatie:** er is een duidelijke functiescheiding tussen vergunningverlening en handhaving;
- **zeer beperkt gedogen:** gedogen is alleen mogelijk onder strikte voorwaarden; gedoogbeleid zal in een separaat document beschreven worden;
- **programmeren, monitoren en evalueren:** over handhaving zal jaarlijks worden gerapporteerd aan de raad in termen van tijd, geld, organisatie, kwaliteit en informatie. Het handhavingsbeleid wordt op die manier een bestuurlijk sturingsinstrument. Het college is bevoegd tot het opleggen van sancties en het jaarlijks vaststellen van het uitvoeringsprogramma;
- **publiciteit en openbaarheid:** deze worden, vanwege voorlichtende en vaak ook preventieve werking, ingezet om een adequate handhaving te ondersteunen.

De handhaving wordt hierbij zoveel als mogelijk en waar het meerwaarde heeft vanuit een integrale benadering opgepakt, waarbij het integrale zich richt op het vergroten van de effectiviteit en efficiëntie van de handhaving door een verbetering van de samenwerking tussen de verschillende handhavingstaakvelden. De invulling hiervan verschilt van situatie tot situatie, maar kenmerkt zich wel door een hoge mate van coördinatie en eenduidigheid. De gemeente Lansingerland kiest ervoor om binnen deze taakvelden zoveel mogelijk gezamenlijk met in- en externe handhavingpartners op te treden.

De uitdaging in dit nieuwe handhavingsbeleid is binnen de gestelde kaders van onder andere prioriteit en capaciteit aan de hiervoor genoemde doelstellingen te voldoen.

1.5 Reikwijdte/afbakening

Dit beleid is opgesteld binnen de beleidsvrijheid en kwaliteitseisen die het Besluit omgevingsrecht aan het handhavingsbeleid stelt. Alle binnen de scope van de Wabo vallende taken zijn opgenomen, net als een aantal handhavingstaken die voortvloeien uit de Algemene Plaatselijk Verordening (APV) en een aantal bijzondere wetten. In de 'prioriteitenmatrix' (bijlage 2) zijn alle handhavingstaken en de onderliggende wettelijke kaders weergegeven. De handhaving van niet genoemde wetten (zoals de sociale wetgeving en de onderwijswetgeving) vallen niet onder dit beleid. Daarnaast is er voor een aantal van de handhavingstaken specifiek uitvoeringsbeleid geschreven, zoals de Bomenverordening en het nog op te stellen handhavingsbeleid voor het toezicht op de naleving van de Drank- en horecawet en aanverwante regelgeving. Waar hier een relatie is dient bij de uitvoering van de specifieke handhavingstaken ook dit beleid te worden toegepast.

Door vaststelling van dit integrale handhavingbeleid 2013 komt het handhavingsbeleid 2009 te vervallen. Dit wordt ingetrokken via hetzelfde besluit als waarmee dit beleid wordt vastgesteld. Handhavingzaken en procedures die zijn opgestart voor de vaststellingsdatum van dit handhavingsbeleid worden afgehandeld onder de regels uit het oude handhavingsbeleid 2009.

Hoofdstuk 2   Vormen van toezicht

Handhaving vraagt om verschillende vormen van toezicht. Het controleren van een verleende vergunning voor een woning is bijvoorbeeld heel wat anders dan het toezicht houden op overlast van honden in de openbare ruimte. Verschillende handhavingstaken vragen om verschillende aanvliegroutes om naleving van de voorschriften te bevorderen. In dit handhavingsbeleid wordt primair onderscheid gemaakt tussen drie toezichtvormen: 'vergunningsgericht toezicht', 'objectgericht toezicht' en 'gebiedsgericht toezicht'. Daarnaast vindt toezicht plaats op basis van signalen, het zogeheten 'signaaltoezicht'.

De verschillende vormen van toezicht kennen ieder een andere werkwijze en worden binnen de eigen organisatie uitgevoerd door het team Handhaving (Wabo) en het team APV en bijzondere wetten. Daarnaast worden een aantal handhavingstaken in opdracht uitgevoerd door de DCMR en de VRR. In dit beleid is aangegeven wie er per handhavingstaak uitvoering geeft. De verschillende vormen van toezicht worden elk op hun eigen wijze ingezet om zoveel mogelijk gecoördineerd en integraal toezicht te houden. Hierdoor vermindert de toezichtdruk voor de klant en is het mogelijk om (waar nodig) daadkrachtiger op te treden.

- § **Vergunningsgericht toezicht** is toegespitst op het houden van gericht toezicht op de uitvoering van verleende vergunningen zoals tijdens bouw-, sloop- of aanlegwerkzaamheden of tijdens een evenement.
- § **Objectgericht toezicht** is toezicht tijdens de gebruiksfase van objecten, waarbij tijdens dit gebruik aan de voor dat object of die inrichting geldende regels moet worden voldaan. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het periodiek controleren van horeca-inrichtingen op de naleving van de regelgeving uit de APV.
- § **Gebiedsgericht toezicht** is toezicht gerelateerd aan geografische gebieden. Er is bij gebiedsgericht toezicht niet altijd een dossier aanwezig, maar door het gebruik van ogen en oren op straat wordt toegezien op de naleving van de regelgeving. Het betreft hier voornamelijk het toezicht in de openbare ruimte.
- § **Signaaltoezicht** is een overkoepelende vorm van toezicht waarbij een toezichthouder of buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa) op pad gaat nadat een collega of iemand anders een signaal doorgeeft. Burgers, bedrijven, politiek, externe partijen zoals belangenorganisaties, handhavingspartners en collega's kunnen signalen via SIM of andere kanalen doorgeven aan de gemeente. Ook valt het acteren naar aanleiding van een verzoek om handhaving onder het signaaltoezicht.

2.1 Vergunningsgericht toezicht

Vergunningsgericht toezicht gaat over toezicht op 'kortlopende' en expirerende verleende omgevingsvergunningen tijdens de uitvoeringsfase. Het gaat hier om toezicht op:

- het naleven van de voorschriften van een verleende omgevingsvergunning voor bouw- en gebruiksactiviteiten waarbij wordt gecontroleerd op voorschriften uit het Bouwbesluit, de bouwverordening en het bestemmingsplan voor zover deze regels betrekking hebben op die onderliggende vergunning.
- het naleven van de voorschriften van een geaccepteerde melding voor sloopactiviteiten, controle op de voorschriften uit het Bouwbesluit en het Asbestverwijderingsbesluit.
- het naleven van de voorschriften van een verleende omgevingsvergunning voor het wijzigen van een monument.

- het naleven van de voorschriften van een verleende omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit en/of het vellen van een houtopstand.

Naast het vergunninggericht toezicht tijdens de uitvoeringsfase op basis van verleende omgevingsvergunningen valt het toezicht op de naleving van diverse, op basis van de APV en bijzondere wetten, verleende vergunningen ook onder deze vorm van toezicht. Het gaat hier onder andere om toezicht op de naleving:

- van de voorwaarden zoals die zijn opgenomen in een evenementenvergunning.
- van de voorwaarden zoals die zijn opgenomen in een ontheffing geluidhinder.

Bovenstaand vergunningsgericht toezicht heeft de volgende strategische doelstelling:

“Het tijdens het proces van uitvoering van verleende (omgevings-)vergunningen waarborgen van een basiskwaliteit ten aanzien van de bouwkundige staat, veiligheid, en de milieukundige, ruimtelijke en cultuurhistorische kwaliteit van de bebouwde en onbebouwde omgeving en bouw- en slooplocaties, evenals het waarborgen van de veiligheid tijdens evenementen en het voorkomen van overlast”.

Afhankelijk van de prioriteit zal tijdens de uitvoering eenmalig of meerdere malen toezicht worden gehouden op de het voldoen aan de voorschriften uit de vergunning of melding.

2.2 Objectgericht toezicht

Objectgericht toezicht is het houden van toezicht op grond van een vergunning, melding of algemene voorschriften tijdens de gebruiksfase. De tijdens het gebruik van het gebouw, terrein, object of inrichting geldende voorschriften dienen hierbij altijd te worden nageleefd. Het gaat hier om periodiek toezicht op:

- omgevingsvergunningen en/of op algemene voorschriften voor het gebruiken van een object of het houden van een inrichting. Het gaat hier om periodiek toezicht op het gebied van (brand)veiligheid en milieu.
- de naleving van de voorschriften die betrekking hebben op de exploitatie van een horeca-inrichting.
- de naleving van de geluidsnormen zoals die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit.
- de naleving van de regelgeving met betrekking tot standplaatsen en de voorwaarden van een verleende standplaatsvergunning.
- de naleving van algemene regels bij meldingsplichtige evenementen.

Het objectgericht toezicht heeft de volgende strategische doelstelling:

“Het tijdens het gebruik van bouwwerken,(horeca-) inrichtingen waarborgen en/of versterken van kwaliteiten op het gebied van (brand)veiligheid, milieu en leefbaarheid”.

Objectgericht toezicht wordt vooral uitgevoerd door DCMR en de VRR, maar op enkele punten ook door de gemeente zelf. In het uitvoeringsprogramma dienen de door het gemeentebestuur (opdrachtgever) vastgestelde prioriteiten te worden vertaald door DCMR en VRR in op deze prioriteiten afgestemde inzet en uitvoering (opdrachtnemer).

2.3 Gebiedsgericht toezicht

Het houden van gebiedsgericht toezicht betreft het controleren van te onderscheiden geografische gebieden waarbij het meestal gaat om taken zonder dat hiervan vooraf een dossier aanwezig is. Het gebiedsgericht toezicht heeft door het aanwezig zijn, en door het goed gebruiken van ogen en oren op straat, een sterk preventieve werking.

Het gaat hier om toezicht op de naleving van algemene wet- en regelgeving in de openbare ruimte en niet op objectgebonden vergunningen. Overtredingen kunnen naar aanleiding van actieve controle of naar aanleiding van signalen (klachten) worden geconstateerd en waar mogelijk beëindigd of verholpen. Dit wordt in relatie met de voor die taak vastgestelde prioriteit vertaald in periodieke controles per gebied en anderzijds door projectmatige controles op een bepaalde te handhaven activiteit.

Het gebiedsgericht toezicht heeft de volgende strategische doelstelling:

“Het waarborgen en/of versterken van ruimtelijke, esthetische en landschappelijke kwaliteiten en het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte, waarbij binnen het gebiedsgericht toezicht vooral moet worden ingezet op het voorkomen van overtredingen” .

Binnen het gebiedsgericht toezicht is er onderscheid tussen twee hoofdcategorieën².

- Gebiedsgerichte taken binnen het team Handhaving
- Gebiedsgerichte taken binnen het team APV en bijzondere wetten.

Gebiedsgericht toezicht vindt integraal plaats waarbij het team Handhaving en het team APV en bijzondere wetten zoveel mogelijk ook voor elkaars taken wordt gewerkt, waarbij de overtreding wordt gesignaleerd door degene die deze heeft geconstateerd en doorgegeven aan de bijbehorende toezichthouder of Boa. Hiermee wordt bereikt dat de aanwezige ogen en oren op straat zo efficiënt mogelijk uitvoering kunnen geven aan hun taken.

2.4 Signaaltoezicht

Tijdens het houden van toezicht kan een toezichthouder of Boa een overtreding signaleren die niet binnen zijn beleidsveld valt of die niet tot zijn bevoegdheden behoort. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bouwinspecteur die tijdens een controle gebreken ziet op het gebied van brandveiligheid. In zo 'n situatie kan de bouwinspecteur een signaal aan de brandweer geven. Een ander voorbeeld betreft de Boa die tijdens de surveillance bouwactiviteiten opmerkt die mogelijk illegaal zijn en deze aan de bouwinspecteur doorgeeft. Dit noemen we signaaltoezicht

Signaaltoezicht kan worden toegepast bij elk van de hierboven beschreven vormen van toezicht (vergunning-, object- en gebiedsgericht toezicht). Signaaltoezicht vergroot het aantal ogen en oren op straat en bevordert het integraal handhaven. De ambitie is om het signaaltoezicht als instrument verder te ontwikkelen, waarbij door middel van het inzetten van een digitale vorm van signaalkaarten in de toekomst nog doelmatiger en meer integraal kan worden gewerkt

---

² In de prioriteitenmatrix zijn de gebiedsgerichte taken van het team Handhaving en het team APV en bijzondere wetten onderscheidenlijk te zien.

Hoofdstuk 3 Prioritering

Het is niet wenselijk en mogelijk om toe te zien op de naleving van alle regels en om alle regels voor 100% te handhaven. Bestuurlijke keuzes zijn daarom nodig. Deze keuzes zijn vastgelegd met behulp van een prioriteitenmatrix. In deze matrix zijn alle binnen de scope van dit beleid vallende verschillende handhavingstaken opgenomen. Per handhavingstaak/activiteit is gewogen welke prioriteit de handhaving hiervan behoort te krijgen. De prioriteit is hierbij primair bepaald door twee factoren: het risico (wat is het risico bij een overtreding) en het naleeftekort (het naleefgedrag en de kans dat een overtreding daadwerkelijk voorkomt). Als resultaat van deze twee wegingsfactoren is aangegeven wat de prioriteit op basis van de risicoanalyse is.

De in dit beleid vastgestelde prioriteit is naast de uitgevoerde risicoanalyse ook gebaseerd op een tweetal sessies waarbij het gemeentebestuur (raad en college) een bestuurlijke prioriteit heeft aangegeven, en de toezichthouders een ambtelijke prioriteit hebben aangegeven. Ook is via burgerparticipatie gevraagd naar een top-10 van de zogenaamde 'kleine ergernissen' in de openbare ruimte. De vastgestelde prioriteit is een weging van de vier hiervoor genoemde prioriteringen.

3.1 Opzet matrix

In hoofdstuk twee zijn de verschillende vormen van toezicht benoemd. In de prioriteitenmatrix zijn alle handhavingstaken verdeeld naar vergunnings-, object- en gebiedsgericht toezicht. Toezicht houden op (de uitvoering van) een verleende omgevingsvergunning voor een woning valt bijvoorbeeld onder 'vergunningsgericht toezicht'.

In totaal zijn er 74 verschillende te onderscheiden handhavingstaken in de matrix opgenomen. Dit zijn zowel handhavingstaken die voortvloeien uit de Wabo, als uit de Algemene plaatselijk verordening (APV). Met deze 74 handhavingstaken is getracht alle te handhaven aspecten te benoemen. Hierbij zijn duidelijke keuzes gemaakt. Er is bijvoorbeeld niet gekozen om de verschillende soorten inrichtingen in het kader van de Wet Milieubeheer op te splitsen. Zou dit gedaan zijn, dan had de matrix uit honderden verschillende handhavingstaken bestaan. Aangezien het belangrijk is dat de prioriteiten periodiek kunnen worden bijgesteld, is dit als niet wenselijk.

3.2 Risicoanalyse

Per handhavingstaak is berekend wat het risico is, als de onder een handhavingstaak liggende regels worden overtreden. Dit risico is bepaald aan de hand van zes negatieve effecten: veiligheid, volksgezondheid, natuur/milieu, financieel economisch, leefbaarheid en imago. Per handhavingstaak is er voor elk negatief effect een score van 1 tot 5 ingevuld. Hierbij geeft een 1 aan dat er nauwelijks of geen negatief effect is en een 5 dat er een ernstig negatief effect is bij overtreding van die regel. De optelsom van de zes verschillende effecten bepalen samen het uiteindelijke risico. Heeft het risico een getal van 13 of lager dan is het risico als laag gewaardeerd. Heeft het risico een getal van 14 of hoger dan is het risico als hoog gewaardeerd. Het risicototal is niet beïnvloedbaar door handhaving, maar geeft een indicatie wat het gevolg kan zijn bij het overtreden van de onder die taak vallende regels.

3.3 Naleeftekort

Naast het risico speelt het naleeftekort een grote rol bij het bepalen van de uiteindelijke prioriteit. Het naleeftekort van een onder een handhavingstaak liggende regel wordt bepaald door het naleefgedrag (spontane en geforceerde naleving) en de overtredingskans.

De spontane naleving, de geforceerde naleving en de overtredingskans leveren ieder een getal op. De optelsom van deze drie getallen samen bepalen het naleeftekort. Hoe hoger het getal van het naleeftekort, hoe slechter de onder een handhavingstaak liggende regels worden nageleefd.

Naleefgedrag

Het naleefgedrag is bepaald met behulp van de Tafel van Elf (T11). De T11 is een door het Ministerie van Justitie aangedragen analysemodel waarmee aan de hand van elf dimensies wordt verklaard waarom regels al dan niet worden nageleefd. Door te weten waar de sterke en zwakke kanten zitten op het gebied van de naleving van regels, kan men gericht handhaven. Hierbij kan gedacht worden aan het geven van voorlichting als blijkt dat de kennis over een bepaalde regel laag is, of handhavend optreden als blijkt dat men de regels bewust overtreedt.

De elf dimensies zijn ondergebracht in twee groepen: dimensies van spontane naleving en dimensies van geforceerde naleving. De T11 analyse levert dan ook twee getallen op. Eén getal voor spontane naleving en één getal voor de geforceerde naleving (meer informatie over de T11 is te vinden op www.it11.nl).

Spontane naleving

Met spontane naleving wordt bedoeld in hoeverre een burger of bedrijf zich uit eigen overweging houdt aan de wet- en regelgeving. Spontane naleving kan voortkomen uit kennis en draagvlak, normen en waarden, maatschappelijke controle en een kosten/baten afweging van (niet-) naleving.

Spontane naleving is beïnvloedbaar door een aantal aspecten, zoals voorlichting en communicatie. Door mensen goed te informeren over de voor hen geldende regels, zullen zij die regels beter kennen. Hierdoor ontstaat er meer draagvlak, waardoor bijvoorbeeld ook de (sociale) omgeving het overtreden van een regel sneller veroordeelt. De gemeente Lansingerland vindt het belangrijk dat de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven wordt gestimuleerd. Het is dan ook een doelstelling om een meetbaar betere spontane naleving te realiseren. Voorlichting en communicatie kan dan ook gericht worden ingezet op regelgeving onder handhavingstaken met een slechte spontane naleving.

Geforceerde naleving

Met geforceerde naleving wordt bedoeld in welke mate wet- en regelgeving wordt nageleefd door ingrijpen van de overheid. Het wordt bepaald door de mate waarop de regels in de praktijk worden gecontroleerd, en op welke wijze, en met welke sancties het naleven van een regel wordt afgedwongen.

De geforceerde naleving is beïnvloedbaar door overheidsoptreden. Door bijvoorbeeld vaker te controleren, en door strikter en zichtbaarder handhavend op te treden, zal de score van dit aspect beter worden. De voorkeur binnen de gemeente Lansingerland is om vooral het spontane naleefgedrag te verbeteren. Waar nodig zal door handhavend op te treden op taken met een slechte score op geforceerde naleving deze naleving verbeteren waardoor in bij een volgende herziening een andere prioriteit aan die taak kan worden gegeven.

De overtredingskans

De overtredingskans (hoe vaak komt een overtreding daadwerkelijk voor) is voornamelijk bepaald op basis van beschikbare ervaringscijfers uit de afgelopen periode van vier jaar en ervaringen van de verschillende handhavers. Los van de ernst van de overtreding, is er gekeken hoe vaak een bepaalde regel in de praktijk wordt overtreden. Praktijkcijfers geven bijvoorbeeld aan dat de kans dat iemand

illegaal bouwt achter zijn woning groter is dan de kans dat iemand dit in zijn voortuin doet. Goede voorlichting, en het strikter handhaven op handhavingstaken met een hoge overtredingskans zullen deze factor positief beïnvloeden.

3.4 Bepaling prioriteit op risicoanalyse

De prioriteit van een bepaalde handhavingstaak/activiteit is primair bepaald door het risico en het naleeftekort. Er worden drie prioriteiten onderscheiden: hoog, gemiddeld en laag³. Door het stellen van prioriteiten kan aan elke handhavingstaak/activiteit een passende interventie worden gekoppeld. Zo gaat Lansingerland slim om met haar handhavingcapaciteit. Onderstaande tabel geeft de manier van prioritering weer.

Risico	hoog	GEMIDDELD	HOOG
	laag	LAAG	GEMIDDELD
		laag	hoog
		Naleeftekort	

Tabel: bepaling prioriteiten

3.5 Bestuurlijke prioriteit en ambtelijke prioriteit

Naast de onderbouwde risicoanalyse is gevraagd aan zowel het bestuur van de gemeente Lansingerland als ook aan de medewerkers die uitvoering geven aan de handhavingstaken binnen dit beleid hun prioritering te geven. Dit is gebeurd door middel van het plakken van stickers. Uit deze 'stickersessies' zijn er bestuurlijke en ambtelijke prioriteiten bepaald. De resultaten van de risicoanalyse samen met de bestuurlijke, en ambtelijke prioriteit hebben de in dit beleid opgenomen prioriteit bepaald. Bij deze prioritering is het risico dat een overtreding veroorzaakt als zwaarste meegenomen.

Afhankelijk van de toezichtvorm kan de uit de prioritering voortvloeiende actie verschillen van actiever/intensiever toezicht houden tot een snellere reactie op een signaal.

³ In het beleid 2009 is destijds gekozen om handhavingstaken met een hoog risico altijd een hoge prioriteit te geven, los van het naleefgedrag. Dit leverde een achteraf niet adequaat uitvoerbaar beleid op aangezien er dermate veel taken met een hoge prioriteit zijn vastgesteld in 2009 dat dit niet in verhouding stond met de beschikbare capaciteit.

Hoge prioriteit

Als het risico van een bepaalde handhavingstaak/activiteit hoog is en het naleeftekort hoog is, dan krijgt deze een hoge prioriteit. Bij een hoge prioriteit zal actief worden gehandhaafd of intensiever toezicht gehouden worden. Dit betekent dat zo snel mogelijk wordt gecontroleerd en waar nodig direct wordt opgetreden. Bij het toezicht houden op (verleende of langlopende) vergunningen met een hoge prioriteit, wordt meer en diepgaander gecontroleerd. In het uitvoeringsprogramma dienen voldoende uren te worden begroot om de hoog geprioriteerde handhavingstaken uit te voeren. Hierin is ook vastgelegd door wie en hoe deze handhavingstaken worden uitgevoerd. Daarnaast zal bij overtreding van hoog geprioriteerde handhavingstaken eerder handhavend worden opgetreden. Afhankelijk van de oorzaak van het hoge naleeftekort wordt op een passende manier opgetreden. Hierbij kan gedacht worden aan inzet op voorlichting als blijkt dat de kennis over een bepaalde regel laag is. Het eerste doel is dan ook om zo veel mogelijk door preventieve handhaving het naleeftekort te verbeteren. Het tweede doel is het inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen om de overtreding te beëindigen.

Wat te doen bij een hoge prioriteit?

Preventief: zo spoedig mogelijk actief en intensief (gebiedsgericht) toezicht en/of handhavend optreden. Repressief: direct reageren op meldingen/klachten/verzoek om handhaving. Hoofddoel is beëindiging van een overtreding

Voorbeeld:

Het blokkeren, afsluiten of het hebben van defecte vluchtroutes in een gebouw is hoog geprioriteerd. Het vergroot namelijk de kans op slachtoffers enorm waardoor de gevolgen van deze overtredingen erg groot kunnen zijn. Met name de negatieve effecten veiligheid en imago scoren hier hoog. Daarnaast wordt deze overtreding eenvoudig gemaakt doordat er bijvoorbeeld scootmobielen voor een nooduitgang worden geplaatst of dat uit vrees voor inbraak de deur wordt vergrendeld. Veelal heeft de overtreder ook niet het besef welk risico hij veroorzaakt. Op het gebied van naleeftekort is de spontane naleving relatief slecht en is de kans dat er regels niet worden nageleefd groot. Deze scores resulteren gezamenlijk in een hoge prioriteit. Door voorlichting kan het besef worden vergroot, maar actief optreden is noodzakelijk om slachtoffers te voorkomen.

Gemiddelde prioriteit

Als het risico laag is, en het naleeftekort hoog, of als het risico hoog is en het naleeftekort laag is krijgt de betreffende handhavingstaak een gemiddelde prioriteit. Bij een gemiddelde prioriteit hoeft er niet direct te worden opgetreden, maar zal worden gekeken of zaken geclusterd kunnen worden opgepakt, waarbij de intensiteit van toezicht en handhaving zo beperkt mogelijk blijft, maar wel met zo veel mogelijk effect. De wijze van optreden wordt met name bepaald door het naleeftekort. In tegenstelling tot het risico is dit aspect namelijk goed te beïnvloeden. Afhankelijk van de oorzaak van het hoge naleeftekort wordt er op een passende manier opgetreden.

Handhaving van de gemiddelde prioriteiten vindt zowel qua diepgang als intensiteit beperkt plaats. Bij het gebiedgericht toezicht heeft een projectmatige aanpak van overtredingen de voorkeur. Dit betekent dat er tijdens een gebiedscontrole, eenmalig of periodiek, gericht wordt gehandhaafd op handhavingstaken met een gemiddelde prioriteit. Bij vergunningsgericht en objectgericht toezicht wordt er een lagere inspectiediepgang gehanteerd dan bij handhavingstaken met een hoge prioriteit (bijvoorbeeld uitsluitend een visuele controle). In het uitvoeringsprogramma zijn deze aspecten verder uitgewerkt.

Wat te doen bij een gemiddelde prioriteit?

Preventief: actief toezicht door planmatige en/of projectmatige controles. Intensiteit toezicht is beperkt. Repressief: reageren op klachten en verzoeken om handhaving door deze te bundelen en planmatig en/of projectmatig te behandelen. Hoofddoel is inzetten op verbetering naleefgedrag.

Voorbeeld:

Het plaatsen van een erfafscheiding, een bouwwerk geen gebouw zijnde, die niet aan de geldende regelgeving voldoet is gemiddeld geprioriteerd. De overtreding wordt eenvoudig begaan, mensen vinden het met het oog op diefstal en privacy prettig om hun perceel af te sluiten met een erfafscheiding, met als gevolg dat ook het naleeftekort bij deze overtreding groot is. Van het plaatsen van een te hoge erfafscheiding gaat er geen directe gevaarstelling uit, slechts in enkele gevallen kan een te hoge erfafscheiding een verkeersonveilige situatie opleveren.

Lage prioriteit

Als het risico en het naleeftekort laag zijn dan krijgt deze handhavingstaak/activiteit een lagere prioriteit. Is een handhavingstaak laag geprioriteerd dan zal op deze handhavingstaak niet actief worden gehandhaafd. Er wordt alleen afgewogen om op te treden op basis van externe signalen (klachten) of op een projectmatige manier als hiervoor vanuit bijvoorbeeld de omgeving of vanuit de politiek breed om wordt gevraagd. Formele schriftelijke handhavingsverzoeken worden afgewogen en op basis van de lage prioriteit gemotiveerd afgewezen. Afhankelijk van waargenomen afnemend naleefgedrag kan er een beperkt aantal projectmatige controles op laag geprioriteerde handhavingstaken plaatsvinden. Het opleggen van bestuursrechtelijke maatregelen in vervolg op deze projectmatige controles zal in de regel alleen plaatsvinden bij ernstige overtredingen. Overtredingen met een lage prioriteit worden in elk geval geregistreerd. Mocht blijken dat een aanvankelijk laag geprioriteerde handhavingstaak vaker voorkomt dan ingeschat, of een groter risico te hebben dan gedacht, dan kan deze handhavingstaak opschuiven naar een gemiddelde prioriteit.

Wat te doen bij een lage prioriteit?

Preventief: geen of incidenteel toezicht. Repressief: niet actief handhaven. Niet direct reageren op klachten of meldingen tenzij er sprake is van schade, onoverkomelijk overlast/hinder of gevaar. Bij een verzoek om handhaving de belangen afwegen en op basis van lage prioriteit gemotiveerd afwijzen. Door communicatie spontaan naleefgedrag zien te verbeteren.

Voorbeeld:

Het plaatsen van (brom-)fietsen buiten de daarvoor bestemde rekken zorgt voor een verrommeling van het straatbeeld en kan hinderlijke situaties opleveren. Van deze overtredingen gaat echter weinig gevaarstelling uit, actief toezicht is, mede vanwege de vaak korte duur van de overtreding, weinig effectief. Door middel van communicatie en eventueel daarop volgende - projectmatig - handhavend optreden kan het naleefgedrag in grote mate worden verbeterd.

3.6 Prioriteit handhavingsbeleid

De matrix uit het handhavingsbeleid 2009 is als uitgangspunt gebruikt voor de prioritering binnen dit nieuwe beleid. Wijzigingen in de prioriteitenmatrix zijn voornamelijk tot stand gekomen op basis van de uit de voorliggende periode beschikbare ervaringscijfers, landelijke ontwikkelingen en kennis en ervaringen van experts die betrokken zijn bij toezicht en handhaving. Daarnaast zijn er door gewijzigde regelgeving enkele nieuwe taken onder het bevoegd gezag gekomen van de gemeente. Een voorbeeld

hiervan is toezicht op ongeoorloofde alcoholverstrekking en ongeoorloofd alcohol bezit. Bij het opstellen van de prioriteitenmatrix is naast de meer wetenschappelijke onderbouwing van de risicoanalyse en het naleeftekort ook gebruik gemaakt van burgerparticipatie in de vorm van een onderzoek naar de overlast top 10. Tevens is in een sessie met gemeenteraad geprobeerd te inventariseren of de bestuurlijke prioriteiten afwijken van de ambtelijke prioriteiten. Deze drie bronnen van informatie hebben geleid tot de bij dit beleid vastgestelde prioriteitenmatrix.

In de prioriteitenmatrix zijn alle gemeentelijke taken opgenomen binnen de scope van dit beleid. In beginsel is de gemeente verplicht om op al deze taken te handhaven. Omdat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is om alle taken adequaat op te pakken is het gemeenten toegestaan om prioriteiten aan te brengen. Om in rechte stand te houden dient deze keuze echter wel goed onderbouwd te worden.

3.6.1 Keuzes in prioritering

Zoals al aangegeven is het onmogelijk alle wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving intensief uit te voeren. De inzetbare capaciteit is hiervoor niet toereikend, en de kosten die de gemeenschap hiervoor zou moeten betalen staan niet in verhouding tot wat het oplevert.

Om die reden zijn de handhavingstaken geprioriteerd. Daarnaast heeft niet iedere taak dezelfde toezichtscapaciteit nodig. Als het gaat om het houden van toezicht op verleende omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen, of het controleren van de naleving van milieuvoorschriften dan vraagt deze taak veel meer capaciteit dan het toezicht op de naleving van bijvoorbeeld het parkeren in een zogenaamde 'blauwe zone'. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven hoeveel capaciteit iedere handhavingstaak nodig heeft om hierop toe te zien op basis van de aan die taak gegeven prioriteit.

De keuzes om handhavingstaken te prioriteren in hoog, gemiddeld en laag zijn in eerste instantie via een risicoanalyse en via een zogeheten naleefgedragsanalyse bepaald. Aangezien de inwoner van de gemeente Lansingerland (middels burgerparticipatie), het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie veel kennis en gevoel hebben van wat er leeft en afspeelt binnen de gemeente Lansingerland zijn deze ook vooraf gevraagd aan te geven welke taken welke prioriteit dienen te krijgen.

In heel veel gevallen kwam de prioritering bepaald uit de risicoanalyse, en de naleefgedragsanalyse overeen met de prioriteit die de inwoners via de burgerparticipatie, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie via de gehouden sessies aan de handhavingstaken hebben gegeven. In een aantal gevallen waren hier verschillen te zien. Deze verschillen van een aantal handhavingstaken met daarbij de aan die taak gegeven prioriteit zijn hieronder toegelicht. Daarnaast zijn een aantal handhavingstaken toegelicht waar juist een hoge of een lage prioriteit aan is gegeven. De totale handhavingmatrix met prioritering is opgenomen als bijlage 1.

3.6.2 Prioritering Vergunninggericht toezicht

Toezicht op de omgevingsvergunningen met de activiteit bouwen kent geen grote afwijkingen tussen de risicoanalyse en de prioritering vanuit de sessies met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie.

Waar het gaat om grote bouwwerken met een maatschappelijke functie of bouwwerken waar veel mensen in samen komen hebben deze een hoge prioriteit, Kleine verbouwingen zoals dakkapellen, bijbehorende bouwwerken en dakopbouwen hebben gelet op hun lage risico een lage prioriteit.

Controle op sloop(meldingen) en het verwijderen van asbest heeft gelet op het risico op de omgeving en het risico op de volksgezondheid een hoog risico. Vanuit de bestuurlijke sessie is hier een gemiddelde

prioriteit aan gegeven, maar vanuit het hoge risico op ernstige gevolgen dat overtreding van de regels met zich mee brengt zijn deze taken in het beleid hoog geprioriteerd.

De gemeente Lansingerland kent een beperkt aantal monumenten. Juist daarom is de gemeente zuinig op het binnen de gemeente aanwezige cultureel erfgoed. Gelet op het beperkte aantal gevallen, en het bewustzijn van de eigenaar van het monument, dat het culturele erfgoed goed dient te worden bewaakt heeft deze taak een gemiddelde prioriteit.

Vergunningsgericht handhaven (Bouw- sloopfase)		uitvoering door
<i>Bouwen en Wonen</i>		
wonen (cat I) dakkapel	laag	LL
Wonen (cat I) bijbehorend, dakopbouw, overkapping	laag	LL
Wonen (cat II) Woningen vrijstaand, geschakeld, recreatiewoningen	gemiddeld	LL
Wonen (cat III) woongebouwen	hoog	LL
Bedrijf (cat I) bijbehorende bouwwerken, agrarisch (< € 100.000,-)	gemiddeld	LL
Bedrijf (cat II) winkel, kantoor, bedrijf, stal, manege, (€ 100.000,- tot € 1.000.000)	hoog	LL
Bedrijf (cat III) grote bedrijven, warenhuizen (> 1.000.000)	hoog	LL
Publiek (cat I) maatschappelijke gebouwen, (kinder)dagverblijven, scholen, zorginstellingen, logiesgebouwen, sportcomplex e.d. (tot 100.000)	hoog	LL
Publiek (cat II) maatschappelijke gebouwen, (kinder)dagverblijven, scholen, zorginstellingen, logiesgebouwen, sportcomplex e.d. (100.000 tot 1.000.000)	Hoog	LL
Publiek (cat III) maatschappelijke gebouwen, (kinder)dagverblijven, scholen, zorginstellingen, sportcomplex, logiesgebouwen e.d. (> 1.000.000)	hoog	LL
bouwwerken geen gebouw zijnde	gemiddeld	LL
<i>Overige activiteiten</i>		
wijziging monument	gemiddeld	LL
aanleggen (sloten, paden, wegen)	gemiddeld	LL
Kappen (vellen houtopstanden)	laag	LL
controle sloop inclusief veiligheid sloopterrein/omgeving	hoog	LL
asbest verwijdering (zonder in afwijking sloopmelding)	hoog	LL
<i>Evenementen (integrale handhaving door specialisten)</i>		
geluid / brandveiligheid / naleving vergunningvoorwaarden evenementen; categorie B & C	gemiddeld	VRR/LL
geluid / brandveiligheid / naleving vergunningvoorwaarden evenementen;(buurt/straatfeesten) categorie A.	gemiddeld	VRR/LL

3.6.3 Prioritering Objectgericht toezicht

Het niet naleven van milieuvorschriften heeft op basis van de risicoanalyse een hoge prioriteit. Vanuit de bestuurlijke sessie kwam hier een lage prioriteit uit. Het niet naleven van milieuvorschriften kan echter grote gevolgen hebben die kan worden vertaald in milieuschade en/of overlast voor de omgeving. Het toezicht op de naleving van deze milieuvorschriften wordt uitgevoerd door de DCMR. Binnen de gemeente Lansingerland zijn er ruim 1750 bedrijven die op meer of mindere mate milieuvorschriften dienen na te leven. Met name de zwaardere bedrijven, als het gaat om hun milieubelasting dienen jaarlijks te worden gecontroleerd. Deze taak heeft dan ook een hoge prioriteit gekregen. In het uitvoeringsprogramma is vastgelegd welke type bedrijven meer, en welke bedrijven minder intensief worden gecontroleerd.

Binnen de taken naleving brandveiligheid heeft het ontbreken of het hebben van defecte blusmiddelen vanuit de risicoanalyse een lage prioriteit. Bestuurlijk heeft deze taak een hoge prioriteit meegekregen. Het handhavingbeleid op het gebied van brandveiligheid ziet met name op het voorkomen van slachtoffers, en minder op het voorkomen van schade. Dit laatste is ook een rol voor de verzekeraars. Het niet hebben van een brandblusser kan meer schade veroorzaken, maar heeft weinig effect op slachtoffers. Deze taak heeft dan ook een lage prioriteit. Anders is het als het gaat om het blokkeren van vluchtwegen en nooduitgangen. Hierdoor heeft deze taak ook een hoge prioriteit. Ook een hoge prioriteit heeft het overschrijden van het maximaal aantal toegestane personen. Vluchtwegen en deuren zijn in een gebouw afgestemd op het aantal personen dat in dat gebouw aanwezig mogen zijn. Het overschrijden van het aantal personen in een gebouw betekend bij een calamiteit een langere ontruimingstijd. Dit kan veel slachtoffers tot gevolg hebben.

Objectgericht handhaven (gebruiksfase)		
<i>Brandweer</i>		
ontbreken gebruiksvergunning / melding op grond gebruiksbesluit	gemiddeld	VRR
overtreden voorschriften van gebruiksvergunning/melding	hoog	VRR
ontbreken vereiste documenten, logboeken en certificaten	gemiddeld	VRR
defecte transparant en noodverlichting	gemiddeld	VRR
ontbreken of defecte blusmiddelen	laag	VRR
blokkeren, afsluiten of defecte vluchtroutes/NU	hoog	VRR
defecte rook-/brandscheidingen/sprinkler/ontruiming/BMI/RWA	hoog	VRR
overschrijden maximaal aantal personen	hoog	VRR
<i>Milieu & inrichtingen</i>		
bedrijfsmatig verkopen vuurwerk	gemiddeld	DCMR
niet aanvragen milieuvergunningen/meldingen of meer dan vergund is uitvoeren	hoog	DCMR
niet naleven voorschriften Milieuvergunningen en Activiteitenbesluit AMvB 8.40	hoog	DCMR
beheer en sanering tanks	hoog	DCMR
ontheffingen geluid 12 dagen regeling bedrijven	gemiddeld	DCMR
opslag gevaarlijke stoffen niet naleven	hoog	DCMR
<i>Horeca-inrichtingen & evenementen</i>		
zonder of in afwijking van vergunning exploiteren horeca-inrichting	hoog	LL
naleving sluitingstijden horeca	hoog	LL
naleving geluidsnormen Activiteitenbesluit	hoog	DCMR
geluid / brandveiligheid / naleving algemene regels evenementen;(buurt/straatfeesten) meldingsplichting	gemiddeld	LL
<i>Beheer openbare ruimte</i>		
standplaatsen	laag	LL

3.6.4 Prioritering Gebiedsgericht toezicht

Het gebiedsgericht toezicht kent in totaal 36 te onderscheiden taken. Hiervan zijn er 10 hoog geprioriteerd. Voor het team Handhaving betreft dit de taken: Het in strijd gebruiken van een woonbestemming, overbevolking van woningen (eventueel door arbeidsmigranten) en het illegaal wijzigen van een monument. Binnen het onderdeel APV/niet inrichting gebonden milieutaken hebben een hoge prioriteit de taken: lozen huishoudelijk afvalwater in de bodem, afvaldumping en de controle op de bodemkwaliteit. Hieronder valt bijvoorbeeld het op straat verversen van motorolie.

Binnen het beheer van de openbare ruimte hebben een hoge prioriteit het ongeoorloofd verstrekken van alcohol en ongeoorloofd alcoholbezit, het bestrijden van overlast door (hang)jongeren, hondenpoep overlast en het fout parkeren van voertuigen.

Via een enquête is aan de inwoners van de gemeente Lansingerland gevraagd aan te geven welke overlast zij ervaren in de openbare ruimte. Vertaald naar een zogenoemde overlast top 10. De resultaten van deze burgerparticipatie zijn meegenomen in dit beleid. De vormen van overlast die door de burgers het meest zijn aangegeven hebben dan ook in het beleid een hoge prioriteit gekregen. Het gaat hier over afval en vervuiling van de leefomgeving, hondenpoep, overlast door jeugd, fout geparkeerde auto's en alcohol op straat.

Gebiedsgericht handhaven		
<i>Bouwen en Wonen</i>		
Strijdig gebruik woonbestemming (illegale activiteiten)	hoog	LL
strijd met kantoor/detailhandel/bedrijf/ horeca/maatschappelijke bestemming	gemiddeld	LL
strijd met verkeers-/groen/bestemming en aanleggen	gemiddeld	LL
strijd met voorschriften bouwen/gebruik oeverzone	gemiddeld	LL
strijdig gebruik kassen	gemiddeld	LL
staat van bestaande gebouwen en bouwwerken	gemiddeld	LL
illegaal aan-/uit-/bijgebouw, dakkapel, gevelwijziging voorzijde	gemiddeld	LL
illegaal aan-/uit-/bijgebouw, dakkapel, gevelwijziging achter-/zijkant	laag	LL
illegale appartementen, woningsplitsing en kamerbewoning	gemiddeld	LL
overbevolking van woningen en illegaal bewonen gebouwen	hoog	LL
illegaal wijzigen monument	hoog	LL
illegale bouwwerken geen gebouw zijnde (airco's, schotels, reclame)	laag	LL
strijd met welstandsbeleid	gemiddeld	LL
<i>Niet inrichting gebonden milieutaken</i>		
ontheffingen gevelreiniging, niet naleven voorschriften	laag	LL
lozing huishoudelijke afvalwater in bodem/oppervlakte water	hoog	LL
afvaldumping en Ongewone voorvallen Hdf 17 Wm	hoog	DCMR/LL
verbranden afval stoffen	gemiddeld	DCMR/LL
Hinder en/of stank	laag	DCMR/LL
controle besluit Bodemkwaliteit	hoog	DCMR/LL
zorgplichtartikelen , niet naleven regels buiten inrichtingen	gemiddeld	DCMR/LL
<i>Beheer openbare ruimte</i>		
plaatsen objecten op en langs de openbare weg	gemiddeld	LL
reclame zoals driehoeksborden e.d.	gemiddeld	LL
collecteren zonder of in afwijking van een vergunning	laag	LL
illegaal gebruik (openbare) gemeentegrond	gemiddeld	LL
foutief aanbieden van huishoudelijk afval	gemiddeld	LL
Ongeoorloofde alcoholverstrekking en ongeoorloofd alcoholbezit ⁴	hoog	LL
overlast hangjongeren / alcohol op straat / vuurwerkoverlast	hoog	LL/politie
illegale beplakken reclame en graffiti	gemiddeld	LL
hondenpoep / loslopende honden	hoog	LL
aanhanger/caravan openbare weg langer dan 3 dagen	gemiddeld	LL
uitstallingen	laag	LL

⁴ Inzet op grond van deze prioriteit zal nader worden uitgewerkt in het nog op te stellen handhavingsbeleid op grond van de Drink- en horecawet.

foutief parkeren voertuigen	hoog	LL
Parkeren op eigen terrein en strijdig gebruik parkeerbestemming	Laag	LL
onjuist parkeren van (brom-)fietsen	laag	LL
zonder vergunning kappen	laag	LL
zonder melding uitrit realiseren	laag	LL

Team Handhaving

Team APV en bijzondere wetten

DCMR

VRR

Integraal team APV en bijzondere wetten, VRR en/of DCMR

afkortingen: LL = Lansingerland, VRR = Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond, DCMR = Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond

3.6.5 Leeswijzer prioriteitenmatrix

De prioriteitenmatrix is als bijlage 1 opgenomen bij dit beleid. In deze matrix is de prioriteit van alle handhavingstaken bepaald. De prioriteit die een handhavingstaak heeft is een optelsom van het risico, het naleefgedrag op basis van de T11, de bestuurlijke prioriteit en de ambtelijke prioriteit. De zwaarste weging hierin is het risico dat een overtreding van regelgeving heeft.

Hoofdstuk 4 Monitoring, rapportage en evaluatie

4.1 Monitoring

Met monitoring worden de resultaten van de handhavingswerkzaamheden inzichtelijk gemaakt. Uitvoering van de handhaving vindt plaats op basis van de vastgestelde prioriteiten, vertaald in het beleid en het uitvoeringsprogramma. In het uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten het komende jaar zullen worden uitgevoerd en hoeveel handhavingscapaciteit nodig is om de prioriteiten te kunnen uitvoeren. Daarbij wordt rekening gehouden met capaciteit voor overige taken zoals projecten, klachten, meldingen, calamiteiten en dergelijke.

De resultaten van de monitoring kunnen, afgezet tegen de handhavingsdoelen, leiden tot een bijstelling van het programma in de loop van het uitvoeringsjaar. Bovendien worden de gegevens gebruikt voor verbeterlagen in de volgende jaren. Monitoring is daarmee een instrument om te sturen én een middel van het continue cyclisch proces tot optimalisering.

De organisatie zorgt voor een goede vastlegging van alle gegevens met betrekking tot de handhaving. Conform de prioriteitenmatrix worden het aantal handhavingszaken, de bestede uren per handhavingstaak en de uitgevoerde projecten vastgelegd. Om de resultaten van toezicht en handhaving zichtbaar te maken zal in eerste instantie voornamelijk gerapporteerd worden over aantallen uitgevoerde controles, hercontroles en bestuursrechtelijk optreden (de output). Dit zegt dan voornamelijk iets over de inspanningen die zijn verricht, maar nog niet wat die inspanningen hebben opgeleverd (effecten). Een effect kan bijvoorbeeld zijn een verandering in het hiervoor beschreven spontane of geforceerde naleefgedrag.

Getracht is een uitgangssituatie vast te leggen door het invullen van de risicomatrix met de 72 verschillende handhavingstaken. Door vanaf de vaststelling van het integrale handhavingsbeleid goed alle handavingsgegevens vast te leggen per handhavingstaak ontstaat binnen enkele jaren een goed en betrouwbaar monitoringssysteem. Hierbij dienen de inmiddels in gebruik genomen hulpmiddelen zoals Squit2Go zo efficiënt mogelijk te worden ingezet. De inrichting van de in te vullen velden in deze applicatie dient zoveel mogelijk overeen te komen met de door de afdeling vastgestelde handhavingstaken.

4.2 Rol begroting

Het handhavingsbeleid wordt jaarlijks in de begroting vertaald naar prestatie- en effectindicatoren. Het gaat hierbij niet alleen over het aantal controles per handhavingstaak maar ook over het halen van targets op naleving en te behalen maatschappelijke effecten. De Programmabegroting is de plek om meerjarenbeleid te verankeren en concrete politieke doelen te stellen voor het begrotingsjaar. Vanaf de begroting 2010 zijn in de begroting indicatoren opgenomen die zijn afgestemd en verkregen uit het integrale handhavingsbeleid. Dit zal met het vaststellen van die geactualiseerde beleid nog verder worden uitgewerkt. De kosten van de handhaving (personeelskosten en overige kosten) zijn vertaald in de productbegroting. Hier ligt een directe relatie met de handhavingsdoelen en-prioriteiten vertaald in het beleid en uitvoeringsprogramma.

Over het handhavingsbeleid wordt gerapporteerd in het kader van de planning- en controlcyclus. De rapportages worden betrokken bij de bestuurlijke verantwoording voor het (gerealiseerde) handhavingsbeleid in de jaarrekening en bij de evaluatie en eventuele bijstelling daarvan in de begroting.

4.3 Rol van B&W en Raad

Het gemeentebestuur van de gemeente Lansingerland wil op een transparante en herkenbare manier de verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering en verdere ontwikkeling van het handhavingsbeleid. Het gemeentebestuur stelt niet alleen het beleid vast maar stelt zich ook systematisch op de hoogte van de uitvoering en stuurt waar nodig bij. Handhaving wordt daartoe verankerd in de gemeentelijke planning- en controlcyclus.

De Wabo verplicht het College van B&W jaarlijks het handhavingsbeleid uit te werken in een uitvoeringsprogramma dat zij ook jaarlijks bekend maakt aan de gemeenteraad. Periodiek (jaarlijks) zal door het college van B&W worden gerapporteerd over de uitvoering van dit integrale beleid. Het college van B&W evalueert tevens jaarlijks of de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de in het door haar vastgestelde beleid gestelde doelen. Evaluatie moet vervolgens weer leiden tot bijstelling van het uitvoeringsprogramma. Door deze werkwijze consequent toe te passen en te borgen in de planning- en controlcyclus wordt voldaan aan de Big-8 of dubbele regelkring. Hiermee wordt voldaan aan de kwaliteitseisen voor handhavingsbeleid.

Zowel de periodieke rapportage als de jaarlijkse evaluatie van het uitvoeringsprogramma worden bekend gemaakt aan de gemeenteraad. De jaarlijkse evaluatie zal gelijktijdig met de jaarrekening aan de raad worden bekend gemaakt.

4.4 Rol provincie

De provincie heeft als rol toe te zien op een doelmatige handhaving op basis van de Wabo.. Vergelijkbaar met de huidige werkwijze van de provincie in het kader van de professionalisering milieuhandhaving zal in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht door de provincie worden gecontroleerd of de gemeente Lansingerland doet wat gedaan moet worden en of wat het zich in het vastgestelde handhavingsbeleid is opgenomen ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Dit betreft het interbestuurlijk toezicht. De provincie toetst hierbij het uitvoeringsprogramma, het jaarverslag en de uitvoering van de in het beleid vastgestelde protocollen.

Hiermee is direct aangegeven dat het vast te stellen beleid in het kader van de Wabo-handhaving geenszins vrijblijvend is.

BIJLAGEN

1. Basis prioriteitenmatrix handhaving inclusief tafel van elf (T11)
2. Prioriteiten handhavingstaken, uitgesplitst naar teams en externe handhavingspartners
3. Prioriteitenmatrix handhaving gemeente Lansingerland 2013